

Utcatörténelem képeken

És lett Körút Dunától Dunáig

Száz év előtti látnivalók — Ütöerré lett
Hol van a szíve?

„Budapest — Annó” címmel érdekes fotóalbumot jelentetett meg a Corvina. A korabeli fényképek bemutatják miként szépült az egykori Buda, Obuda, és Pest korszerű világvárossá. A várostervező irón első vonása a Nagykorút ívét rajzolta meg.

Íme, néhány sor a születéséről: „A fejlődésnek csakis azáltal lehet okszerűbb irányt adni, ha a város területének közepén egy szép, tágas, s az egész városon keresztülbe átvonuló út nyitattik, mely által felébresztetik a kedv annak mentén díszesebben építkezni...” (Fővárosi Közmunkák Tanácsa, 1879).

Holt folyamág helyében

Igen, a Nagykorút! Helyén valamikor holt Duna-ág húzódott, melynek vizéből a környező veteményes kerteteket öntözték. Medre amolyan városhatárnak számított. A Vasárnapi Újság így számol be 1874-ben a Malom utcái — ma Ferenc körúti — látnivalókról: ... olykor mesélik rajtad, hogy négy lábú járókelők — hatalmas komondórok, rőfögő sertések, vagy közel vesztüket érző borjak — állják el előtted a járdát, s te vagy az, aki nagy illedelmesen keresd fel a kocsiutat”. A Fegyvergyár utca — ma Szent István körút —

más veszélyekkel fenyeget. A kétes hírű „Új Világ” vendéglő és környéke, csavargók búvóhelyéül szolgál. Lakóház errefelé egyáltalán nem található, csak két malom árvalkodik az üres telkek mentén.

A Millennium évére tervezett átadás, 1896. augusztus 31-én meg is történt. Dunától-Dunáig négy kilométer hosszan ívelt a kávéházakkal, mulatókkal, színházakkal ékesített, 45 méter széles Nagykorút. És hamarosan ütöerré vált a fejlődő metropolisznak. Ha pedig ütöeret írunk, a szívről is illik néhány szót ejteni. Hol is volt a Nagykorút szíve? A Tanácsköztársaság első hónapjában született riport így fogalmaz. „A körút eredetének legfontosabb pontja az Emke kávéház és az előtte elterülő sarok. A kávéház eddig arról volt híres, hogy itt ittak legnagyobbakat minden este Pesten, mikor még nem volt szesztilalom és a császár maskaráiban üldögéltek a tiszt urak, a márvány asztaloknál kora reggeltől a késő éjszakai záróráig. Most tiszt egyáltalán nincs a kávéházban, milyen furcsa, lehet üres asztalt kapni. Jóval többen vannak künn a sarkon, ahol trafikdohányt, cigarettát, cipőfűzőt, cukrot, újságot, Adria szeletet, bankópénztárcát, notickönyvet, ruhapecsét-tisztítót, pattogatott kukoricát, s még sok minden mást lehet vásárolni olcsó pénzen.”

Azóta már azt a sinpárt is régen kicserélték. És hamarosan új villamosok is érkeznek Csehszlovákiából. A budapesti közönség várhatóan, különösebb csodálkozás nélkül veszi majd tudomásul, ha éppen a Nagykorúton gördülnek végig először a stukák.

Rejtő Gábor

SAJTÓFIGYELŐ

MANIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.

Telefon: 337-748, 340-726

1979 NOV 12

HÉTFŐI HÍREK

Mindig elsőként

Egy valami hiányzik csak az egykori leírásokból: a közlekedés. S abból is talán legjobban: a villamos. Pedig először a Nagykorúton zörgött végig még 1887-ben! A Nyugatitól a Király — ma Majakovszkij — utcáig közlekedett, a lakosság nagy megelégedésére. A következő évben már a Kerepesi — ma Rákóczi — útig nyúlnak a sínek. A három kocsiállásból álló szerelvény akkoriban még a járda mentén haladt. S ugyancsak a Nagykorút volt az, ahol először helyezték középre a síneket. Nem is oly régen, 1948-ban.